

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS–TUESDAY, LAPKRIČIO–NOVEMBER 13, 2018 • Vol. CIX NR. 136

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-12-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Gaisrai Californijoje vėl veja
iš namų lietuvius – 2 psl.

Perlojos Respublika – per anksti
gimusi valstybė – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Čikagos lietuvių vaikai programavo

Lietuvos Nepriklausomybės šimtmečio įvykius

Lapkričio 3 dieną Pasaulio lietuvių centre (PLC) vyko išskirtinis renginys, skirtas 7–14 m. vaikams. Tai buvo kūrybinės dirbtuvės – Šimtmečio programavimo valanda, sukvieta beveik simbolinę 100-uką smalsių ir kūrybingų Čikagos lietuviukų. Renginį organizavo iš Lietuvos atvykusi bit&Byte kūrybinių technologijų akademija kartu su „Devbridge Group“, kurie padėjo renginį kuruoti, o taip pat ir parūpino visą reikalingą kompiuterinę įrangą. Prie mentorų komandos aktyviai prisijungė ir lietuvių bendruomenės nariai.

Plačiau apie šimtmečio valandos programą ir renginį, vykusį PLC, kalbėjomės su bit&Byte mentorėmis **Simona Karaliene** bei **Aurelija Žilionyte**.

Vyriškas pasitarimas: kas toliau?

Organizatorių nuotraukos

Prašome pristatyti bit&Byte kūrybinių technologijų akademiją.

bit&Byte kūrybinių technologijų akademija nuo 2015 m. organizuoja kūrybinių technologijų užsiėmimus 7–12 m. vaikams, siekdama vaikų smalsumą technologijoms paversti jų įgūdžiais/žiniomis. Šiuo metu kassavaitinius užsiėmimus Lietuvoje ir Berlyne lanko 700 vaikų. „Devbridge Group“ ir Kazickų šeimos fondo įkurtos iniciatyvos „Sourcery for Kids“ dėka net apie 400 vaikų užsiėmimus lanko nemokamai.

– 3 psl.

Lietuvos sala Carmel Clay viešojoje bibliotekoje

LAURA DAUKŠAITĖ

Užėini į amerikiečių biblioteką ir pasiūki tiesiai į lietuviškų knygų skyrių. Tai ne sapnas ir ne pasakojimas apie kažkieno svajonę. Nuo lapkričio 3-osios tai tapo realybe Indianapolisio priemiestyje Carmel Clay esančioje viešojoje bibliotekoje. Tą dieną joje buvo atidarytas lietuviškų knygų skyrius.

Šio skyriaus atidarymo proga į Carmel Clay biblioteką lietuviai rinkosi kaip į ypatingą šventę. Daugelis tautiečių atėjo pasipuošę tautiniais kostiumais, nešini trispalvėmis vėliavėlėmis.

– 11 psl.

Indianapolisio LB pirmininkė Rūta Žekonienė ir jaunieji bendruomenės nariai lietuviško skyriaus atidaryme.

Mokyklos archyvo nuotraukos

Žmogus negali būti laimingas be laisvės – Dante

Californija: pavojaus zonoje – ir lietuvių namai

D. Navarrette praėjusią savaitę dėl gaisro keliamo pavojaus turėjo penkioms dienoms palikti savo namus.

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Daiva Čekanauskaitė Navarrette:
„Niekada nepriprasi, kad reikia evakuotis.“

Šiaurinėje ir pietinėje Californijoje vėl siaučia gaisrai, pareikalavę daugiau nei 30 žmonių gyvybių, nušlavę tūkstančius namų, išdeginę beveik 200 akrų teritorijos. Nors šiuose rajonus dirba tūkstančiai ugniagesių, tačiau jiems trukdo stiprūs vėjai, todėl nežinia, kada bus sukontroliuotos liepsnos ir užgesinti gaisrai.

Palikusi namus, stebėjo juos telefonu

Lietuvos garbės konsulė Californijoje Daiva Navarrette telefonu pasakojo, kad praėjusį ketvirtadienį jos šeima turėjo palikti savo namus, esančius Oak Parke, pietinėje Californijoje ir evakuotis į atokesnę vietą.

„Mes gyvename kalnuotoje teritorijoje. Praėjusį ketvirtadienį gaisrai prasidėjo apie 3 valandą popiet, o jau vakare prieš vidurnaktį mes buvome paraginti palikti savo namus. Kai išėjome į kiemą, per dūmus buvo sunku kvėpuoti, o artimiausias kalnas švietė oranžine liepsnos spalva, nežinia, kada tos liepsnos galėjo pasiekti mūsų namus. Vėjo greitis siekė 70 mylių per valandą“, – prisiminė D. Navarrette.

Jai atrodė, kad bus galima pavojų pralaukti mamos namuose, esančiuose netoliese. Tačiau netrukus teko palikti ir šiuos namus, kuriems taip pat ėmė grąsinti ugnis. Kartu su savimi pasiėmusi mamą ir dar senyvo amžiaus tetą, D. Navarrette išvyko pas seserį, gyvenančią Santa Monicoje.

„Žinau, kad mano namai nenukentėjo, tikriausiai netrukus gelėsime į juos grįžti. Tačiau turime informaciją, kad nuo vėjo atneštų karštų pelenų sudegė 8 kaimynų namai. Taip pat degė daug medžių, ypač palmių, kurios užsiliepsnoja labai greitai. Aš savo telefone turiu programėlę, kuri leidžia stebėti, kas vyksta mano namuose ir aplink juos. Visą laiką žiūrėjau, ar dar nekilo gaisras. Tačiau vienu metu programėlė nustojo veikti. Maniau, kad ugnis jau naikina mūsų namą. Bet vėliau paaiškėjo, kad dėl gaisro dingio internetas. Žinau, kad namuose dabar tvyro dūmų kvapas, o garaže pilna pelenų. Per tele-

Iš tolo matomi dūmai – tai ženklas, kad ugnis yra netoliese ir netrukus gali įsipliekti tavo kieme.
D. Navarrette archyvo nuotr.

viziją kalbėjęs žurnalistas apie mūsų miestelį sakė, kad buvusiam rojaus kampelyje – apokaliptiški vaizdai“, – sakė garbės konsulė. Californijoje gimusi ir nuolat čia gyvenanti D. Navarrette sakė, kad anksčiau taip dažnai nekildavo tokio masto gaisrų.

Malibu: visos kelio juostos – tik išvažiavimui

Ji pasakojo girdėjusi, kad tarp tų žmonių, kurie dabar nuo gaisrų nukentėjo prie Los Angeles, yra ir lietuvis. Jo namą taip pat prarijo liepsnos. Televizija praneša, kad ugnis nesirenka – sudegė ir kelių aktorių, gyvenančių Malibu miestelyje, prabangūs namai. Kai kurie turtingi šio miestelio žmonės turi žirgynus, kuriuose laikomi jodinėjimui skirti žirgai. Evakuojantis iš gaisro siaubiamos teritorijos, teko juos palikti likimo valiai.

Californijos gaisruose ugnis pasiglemžė tūkstančius namų.
Noah Berger, AP nuotr.

Kaip sakė žurnalistams Butte apygardos šerifas Kory Honea, valstijos šiaurėje beveik visiškai sudegusiame Paradaiso mieste rasti šešių žmonių lavonai. Šeštadienį buvo pranešta, kad gaisrai šiame rajone nusinešė 23 žmonių gyvybę, o Californijos pietuose – dviejų. K. Honea duomenimis, valstijos šiaurėje tebėra nežinomas 110 žmonių likimas. Kaip pažymi Associated Press, miško gaisras šiame Californijos rajone pareikalavo daugiausia aukų per visą

laiką nuo tada, kai valdžia pradėjo fiksuoti tokio pobūdžio informaciją. Šiauriniuose Californijos rajonuose liepsnos nusiaubė 105 tūkstančių akrų teritorijas. Californijos pietuose esantis Malibu miestas atrodo kaip karo zona – sudegę tūkstančiai namų ir visuomeninės paskirties pastatų. Vadinami „Woolsey Fire“ gaisrai, apėmę pietinę Californiją, išdegino per 80 tūkstančių akrų teritorijas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai
sutampa su redakcijos nuomone.

Į nuostabų programavimo pasaulį vaikus įveda mentoriai Aurelija Žilionytė (v.) ir Laurynas Gailius (d.).

Čikagos lietuvių vaikai programavo Lietuvos Nepriklausomybės šimtmečio įvykius

Atkelta iš 1 psl.

Norėčiau pacituoti „Devbridge Group” vadovą Martyną Stašaitį: „Pačiame technologijų įkarštyje auga nauja karta. Šie vaikai nebūtinai turi tapti programuotojais, bet, turėdami programavimo pagrindus, technologijų amžiuje galės lengviau komunikuoti, lengviau susikalbėti ir pagal savo vidinius gebėjimus rasti geriausią darbo poziciją. JAV penktadalis darbo vietų, už kurias mokamas bent dvigubai didesnis už minimalų atlyginimas, reikalauja programavimo įgūdžių. Džiaugiamės galėdami prisidėti prie rytojaus kūrėjų ugdymo, kurie šneka technologijų kalba. Jos pagalba vaikai įgyvendina kūrybines idėjas, ugdo įgūdžius, kurie deda pamatus jų sėkmingai ateičiai. Mūsų siekis – nukreipti vaikus tinkama linkme ir parodyti, kad ‘ekrano laikas’ gali būti panaudotas kūrybai, ne tik vartojimui, žaidimams.”

Papasakokite apie Lietuvos Nepriklausomybės šimtmečio programavimo valandos programos idėją, tikslus.

Programos tikslas – švęsti Lietuvos Nepriklausomybės šimtmetį ir jį kūrusius herojus ir tai daryti taip, kaip moka bit&Byte: įkvepiant vaikus kurti ir mąstyti pasitelkiant technologijas, o ne tik jas vartoti. Projekto idėja – integruota istorijos ir programavimo pamoka, arba virtuali istorijos pamoka ir Lietuvos istorijos bei kultūros programavimo užduotis pasaulinės iniciatyvos „Programavimo valanda” (angl. Hour Of Code) kontekste. „Programavimo valanda” – tai kasmetinė pasaulinė iniciatyva, skirta technologijų mokslo savaitei paminėti. Tai vieną valandą trunkantis renginys, prie kurio kasmet prisijungia apie 100 mln. dalyvių skirtingose pasaulio šalyse. Šimtmečio programavimo valandos užduotį mūsų komanda kūrė kartu su Lietuvos kūrėjais ir technologais. Ši užduotis skirta visiems 7–14 m. vaikams, parengta dviejų lygių ir dviem kalbomis – lietuviškai ir angliškai, taip pat yra atvira visiems bei prieinama internete www.programavimovalanda.lt

Kaip apibendrintumėte programos eigą, apimtį ir rezultatus Lietuvoje?

Nuo pirmojo Šimtmečio programavimo valandos renginio 2017 m. lapkritį užduotį kartu su mentoriais išsprendė daugiau kaip 15 000 vaikų visoje Lietuvoje, taip pat užsienio lietuvių bendruomenėse Berlyne, Hamburge, Londone, Stokholme, New Yorke, Či-

Iš k.: Alfreda Kavaliauskaitė ir Rocky Simkonis talkininkavo iš Lietuvos atvykusioms bit&Byte mentorėms Aurelijai Žilionytei ir Simonai Karalienei.

kagoje, taip pat dar numatyta programa Osle.

Lietuvoje 2018 m. lankome 100 mokyklų, kuriose profesionalūs technologijų kūrėjai ir entuziastai pasakoja apie įvairias ateities roles, susijusias su technologijomis, siekia platesnio pokyčio Lietuvos švietimo sistemoje ir augančios kartos profesiniuose lūkesčiuose, kartu mentorijauja, padėdami išspręsti Šimtmečio programavimo valandos užduotis. Vaikams jos patinka – smagios, įtraukiančios, reikalaujančios logikos ir kūrybiškumo.

Idėją palaiko: LT Vyriausybė (Šimtmečio sekretoriatas), „Bitė Lietuva”, „Tesonet”, „Telesoftas” ir visi mentoriai, tarp kurių ir LR ūkio ministras Virginijus Sinkevičius, „Vinted” vadovas Mantas Mikuckas, „Bitė Lietuva” komunikacijos vadovas Antanas Bubnelis, „Telesofto” vadovas Algirdas Stonys, taip pat „Tesonet”, „Oberlo”, „Adform”, „Deeper”, „Cognizant”, „Trafi” įmonių komandos ir kiti, iš viso net per 200 mentorijų.

Programavote Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą, Rūtos Meilutytės plaukimo rekordą ir kitus įvykius, kaip toks programavimas vyksta?

Su vaikais reikia mažiau kalbėti ir daugiau veikti. Tad ir užduotį geriau išbandyti nei papasakoti, siūlyčiau apsilankyti programavimovalanda.lt ir išbandyti savo jėgas. O jei trumpai – tai programa-

vimas vyksta blokelių principu, kurie turi būti sujungti tam tikrai logine seka, kad kompiuteris pavaizduotų tai, kas užkoduota po blokeliu. Galima blokelius sujungti, ištrinti, perdėlioti daug kartų, kol pavyksta, nebijoti klysti. Per renginius kiekvienas vaikas turi savo darbo priemonę – kompiuterį arba planšetę, įgūdžiai individualūs, tačiau bendradarbiavimas tarp vaikų vyksta visada – kopijuoja, padeda, prašo pagalbos šalia esančių draugų.

Papasakokite kiek plačiau apie programą, vykusią PLC – ar susidomėjimas patenkinio Jūsų lūkesčius, kaip sekėsi vaikams, kokie rezultatai, ar jie skyrėsi nuo kitų užsienio lietuvių bendruomenių, nuo Lietuvos?

Vaikai visur dirba susikaupę ir išitraukę. Lietuvių diasporai daugiau papasakojame apie Lietuvos herojus, kurie atsispindi užduotyje. Lemonte įsikūręs Pasaulio lietuvių centras turi dideles patalpas, tad ir vaikų galėjo ir dalyvavo kur kas daugiau nei kituose miestuose, tuo labai džiaugiamės. Be to, komunikacija ir įranga mums labai padėjo mūsų partneriai „Devbridge Group”. Vaikams visuose miestuose sekėsi labai gerai – buvo smalsūs ir susikaupę, o tai – svarbiausia.

Dėkoju už pokalbį!

Kalbėjosi **Rūta Akelaitytė**

Į kūrybines dirbtuves Pasaulio lietuvių centre susirinko visas šimtas smalsių ir kūrybingų Čikagos lietuviukų.

Organizatorių nuotr.

TELKINIAI

Eiles skaitė rašytoja Vilma Kava ir Evaldas Girdžiūnas.

Po iškilmingų šv. Mišių giedojo kamerinis choras „Ave Musica“, vadovaujamas Jūratės Grabliauskienės.

Vėlinių koncertas Amžinybėn iškeliavusiems

ŽIVILĖ GURAUSKIENĖ

Tik Dievo namuose uždegus žvakę, / Į širdį parvedi likimą iš tremties, / Ir pasakai, ko niekada nesakęs, / Ir padėkoji iš visos širdies / Už dvasios skrupulus, už skalsių duoną, / Už iš-tvermę išlikti kelyje, / Už skaisčiai žydinčią lau-kų aguoną / Ir už draugystę jos netektyje...

Lapkričio 1-osios, Visų Šventųjų, vakarą Lemonte, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, sunkiai sutalpinusioje visus norinčiuosius, iškilmingomis šv. Mišiomis prasidėjo susikaupimo vakaras, skirtas Amžinybėn iškeliavusiems atminti. Po šv. Mišių giedojo kamerinis choras „Ave Musica“, vadovaujamas Jūratės Grabliauskienės, grojo legenda tapę broliai Eimis ir Virgis Švabai su Jeronimu Vitavičiumi ir Nerijumi Glezoku. Dainavo Nida Grigalavičiūtė, Vilma Skučienė, Gilija Krūmaitienė, Danguolė Žibkutė, Rimas Grabliauskas. Eiles skaitė rašytoja Vilma Kava ir Evaldas Girdžiūnas.

Deviasimt penkių dainininkų kamerinis choras „Ave Musica“ susibūrė 2018 m. kovo 26 d. Gegužės 13 d. choras jau giedojo Motinos dienos šventės šv. Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte. Lapkričio 1-ąją vyko pirmasis „Ave Musica“ Vėlinių koncertas Amžinybėn išėjusiems atminti.

„Mintis surengti koncertą Visų Šventųjų, lapkričio 1-osios, vakarą kilo prieš penkiolika metų, – prisimena Daiva Guzelytė-Švabienė, – tuomet su vadinamąja trečiaja emigracijos banga atvykstantys tautiečiai bandė ‘prisijaukinti’ Amerikoje įprastą šventę Halloween šventę. Ne visiems tai buvo priimtina ir ne visi šventė, kadangi Lietuvoje to laikotarpio šventės turėjo kitą akcentą. Mums to labai trūko... Tuomet aš, mano vyras Eimis Švabas bei mūsų draugai – tuometinė Švč. Mergelės Marijos Gimimo

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje sunkiai tilpo susirinkusieji į šv. Mišiomis prasidėjusį susikaupimo vakarą, skirtą Amžinybėn iškeliavusiems atminti.

Duetą „Pie Jesu“ atliko Gilija Krūmaitienė (k.) ir Vilma Skučienė.

bažnyčios Čikagoje vargonininkė Jūratė Grabliauskienė ir jos vyras Rimas Grabliauskas nutarė bažnyčioje surengti koncertą. Taip 2003 m. lapkričio 1-ąją, po šv. Mišių, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje suskambėjo giesmės, religinė muzika, žmonės galėjo uždegti žvakeles Amžinybėn išėjusiems artimiesiems atminti. Tuomet pirmą kartą šioje bažnyčioje grojo instrumentinė grupė (Rock Band). Dainavome kartu su Jūrate ir Rimu Grabliauskais. Eiles skaitė Dalia Sokienė ir Evaldas Girdžiūnas. Koncerto pasiklausyti atėjo apie tūkstantį lietuvių. 2008 m. Vėlinių koncertas buvo surengtas Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke. Prireikė dešimties metų, – pasakoja Daiva, – kad trečiuosiuose didžiausiuose Čikagos ir jos apylinkių lietuvių maldos namuose – Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje – vėl skambėtų Vėlinių koncertas. Šį kartą – jau su choru ‘Ave Musica’”.

Po koncerto šalia Pasaulio lietuvių centro esančiame Kryžių kalnelyje susirinkusieji buvo pakviesti uždegti žvakeles atminti Anapus iškeliavusiems artimiesiems.

Tarp Šiapus ir Anapus – juodai balta riba, / Keista nežinomybė, skausminga tuštuma / Ir slegiantis žinojimas: kitaip jau nebebus... / Tik Vėlinių alsavime mintis liepsna sujungs...

Po koncerto Kryžių kalnelyje buvo uždegtos žvakutės atminti Anapus iškeliavusiems artimiesiems.

Ž. Gurauskienės nuotraukos

Diena, kai į mokyklą vaikai atsineša mirusiųjų nuotraukas

SIMONA NORGĖLAITĖ

Lapkritis – mėnuo, kurio metu įvyksta ypatingas pasikeitimas ne tik gamtoje, bet ir žmogaus dvasioje. Artėjant Vėlinėms, daugelį aplanko būsena, kai susimąstome apie gyvenimo prasmę, prisimename Anapilin iškeliavusius artimuosius. Norisi juos apglėbti prisiminimais bei aplankyti meilės rūpesčiu. Prisiminimų bei ilgesio vedini, Lietuvoje žmonės aplanko kapus, uždega ant jų žvakutes, padeda gėlių. Tie, kurie neturi galimybės aplankyti kapų, širdyse nešioja pačius gražiausius prisiminimus, pagarbą iškeliavusiems.

Čikagos lituanistinėje mokykloje (ČLM) ir šiais metais buvo pagerbtos Vėlinių tradicijos. Lapkričio 3-iąją ta proga vestibulyje buvo uždegtos žvakelės, o Vėlinių kampelis, kurį sukūrė renginių organizatorė Sandra Krumhorn ir jos padėjėjai, kvietė visus stabtelėti ir trumpai apmąstyti apie prasmingą ir gražią šventę, kurią lietuviai švenčia lapkričio 1-ąją dieną.

Mūsų mokyklos vaikai, jų tėveliai ir mokytojai, kad ir būdami toli nuo Lietuvos, turėjo galimybę patys prisijungti prie šios tradicijos puoselėjimo.

Vėlinės – tai žinia, jungianti gyvuosius ir Amžinybėn iškeliavusiuosius – brangius, artimus, mylimus, ir niekada nepamirštamus. Uždegtos žvakelės tarsi liudijo, jog jaunoji karta toliau tęsia šią tradiciją, pasąmonėje vildamiesi, kad ir jiems kada nors išėjusiems, kas nors uždegs atminimo žvakelę.

Tą dieną klasėse daugelis mokytojų savo mokiniams papasakojo apie Vėlines, jų svarbą bei prasmę. Paaiškėjo, kad vaikai nemažai žino apie šią šventę. Ačiū tėveliams, mokytojams, kad jie vaikus supažindina su Vėlinių tradicijomis.

Mokykloje buvo pranešta, jog vyks šv. Mišios Vėlinių proga. Visi mokiniai, jų tėveliai, mokytojai buvo kviečiami bendrai maldai.

ČLM jau daugelį metų tęsiama graži tradicija – Vėlinių šventimo dieną vaikai gali atsinešti mirusiųjų artimųjų nuotraukas. Šv. Mišių metu fotografijos buvo išdėliotos ant bažnyčios altoriaus – atrodė, tarsi išėjusieji būtų trumpam sugrįžę maldoje pabūti kartu. Taip buvo parodomas pavyzdys vaikams – toliau gerbti ir prisiminti artimus, uždegti žvakelę ne tik ant kapų, bet ir sielose.

Šv. Mišias laikė kunigas J. Kelpšas. Jis, kaip visada, nestokojo gerų, šiltų žodžių vaikams, mokytojams, tėveliams: ragino padėkoti už gyvus arti-

Atrodė, tarsi išėjusieji trumpam sugrįžo – kad pabūtų kartu maldoje... Mokyklos archyvo nuotr.

muosius ir prisiminti iškeliavusius. Muzikos mokytoja D. Gedvilienė giesmėmis suvirpino dalyvavusiųjų širdis. Jai pritarė gausus būrys vaikų. Seselė Laimutė savo žodžiais ir šilta šypsena kvietė aktyviai įsijungti į maldą.

Toks įsimintinas ir prasmingas prabėgo dar vienas šeštadienis. Lai ilgai dega vėjo bei laiko neužpučiamos Vėlinių žvakutės, kartodamos žodžius: *Kas buvom mes, tuo esat jūs, kas esam mes, tuo būsit jus....*

Simona Norgėlaitė – ČLM mokytoja.

Indianapolio lituanistinė mokykla – svarbi lietuvių bendruomenėje

LAURA DAUKŠAITĖ

Konsulate – pokalbiai ir lietuviškos vaisės

Rugsėjo 15–16 dienomis šešiolika Indianapolio lituanistinės mokyklos (ILM) mokinių ir mokytojų dalyvavo savo pirmojoje šių akademinių metų edukacinėje savaitgalio išvykoje į LR generalinį konsulatą Čikagoje. Smagu, kad generalinis konsulas Mantvydas Bekešius ir jo asistentė Gabrielė Paurytė savo darbotvarkėje rado vietos ir mus priėmė labai svetingai. Visi buvome pavaišinti lietuviškais saldumynais – šakočiu ir saldainiais.

Po saldžių vaišių, konsulas mums papasakojo generalinio konsulato Čikagoje istoriją tarpukariu bei sovietų okupacijos metais. Taip pat išgirdome ir pasakojimą apie dabartinę konsulato veiklą. Ir konsulas, ir jo asistentė kantriai ir išsamiai atsakinėjo į mokytojų bei mokinių klausimus. Suprantama, nebuvo išvengta ir diskusijos apie dabar bene vieną svarbiausių lietuvių išeivijai – dvigubos pilietybės klausimą.

M. Bekešius išskirtinį dėmesį skyrė vaikams. Visi be išimties galėjo išbandyti tikrai išpūdingą pirmąjį LR generalinio konsulato spaudą. Susitikimas baigėsi bendromis nuotraukomis ir pažadėjimu dar kartą susitikti.

Tiek mokytojai, tiek mokinukai iš susitikimo išsinešė pačius geriausius išpūdžius ir pačias šilčiausias emocijas. Džiaugiamės, kad tokie atsidavę, išsilavinę ir draugiški žmonės atstovauja Lietuvai mieste, kurį tūkstančiai lietuvių šiandien vadina savo namais.

Po apsilankymo LR generaliniame konsulate bendruomenė nuvyko į res-

toraną „Senasis Vilnius“ vakarienei. Ant stalo garuojant lietuviškiems patiekalams, visi akimirkai pasijutome tarsi Lietuvoje.

Sekmadienio rytą keliauninkai dalyvavo lietuviškose Mišiose. Visi žavėjosi autentiška lietuvių bažnyčia, išpuosta tautiniais simboliais, vitražais su lietuviškos architektūros elementais. Tokia aplinka, kartu skambant Dievo žodžiui lietuvių kalba, žmones ypatingai pakylėjo.

Po šv. Mišių bendruomenė rinkosi pramogas pagal savo pomėgius – aplankė John G. Shedd Aquarium, Navy Pier ir mėgavosi architektūriniu turu, plaukdamami laivu Čikagos upe.

Beje, ši kelionė mūsų mokyklai buvo labai reikšminga dar ir dėl to, jog kelionės išvakarėse amžinybėn iškeliavo mūsų ilgametė ir labai gerbiama mokytoja Lolita Reigles. Ši puiki 54 metų moteris pralaimėjo keletą metų trukusią kovą su sunkia liga. O mūsų mokyklos kelionė į konsulatą buvo paskutinis mokytojos Lolitos projektas. Planuodama šią kelionę, ji dirbo kelis paskutiniuosius savo gyvenimo mėnesius. Mokytoja Lolita Reigles visuomet bus su mumis ILM šeštadieniais, kadangi mokyklą toliau lanko jos dukrytė Amelija.

Ši išvyka ILM buvo tikrai puikus startas į naujus mokslo metus. Grįžome laimingi – nusiteikę mokytis ir dirbti tam, kad dar geriau pažintume ir nuoširdžiai puoselėtume mums visiems brangią Lietuvą: jos istoriją, kalbą ir kultūrą.

Mūsų apsilankymą lietuviškoje salelėje Čikagos didmiestyje ir susitikimą su LR generaliniu konsulu Mantvydu Bekešiumi primena ši nuotrauka. Mokyklos archyvo nuotr.

kuri yra bene vienintelė šiuo metu Indianos valstijoje.

Dabar tiek lituanistinės mokyklos, tiek bendruomenės laukia intensyvus darbas ruošiantis dalyvavimui kasmetiniame, lapkričio mėnesį vykšančiame, Indianapolio Tarptautiniame festivalyje. Taip pat mokomės lietuviškų dainų, žaidimų ir šokių, kuriuos gruodžio viduryje parodysime smagiausioje ir jaukiausioje mūsų bendruomenės ir mokyklos Kalėdų šventėje.

Su savo programa pasirodysime ir Carmel Christkindlmarkt renginiuose gruodžio 15d. Bet bene didžiausias ir išpūdingiausias šio semestro renginys, kuriame dalyvaus Indianapolio lituanistinė mokykla ir Indianapolio lietuvių bendruomenė bus „Pacers“ (kur žaidžia Domantas Sabonis) ir „Knicks“ (kur žaidžia Kristaps Porzingis) rungtynės. Tai turėtų būti tikra sporto ir dviejų Baltijos sesių – Latvijos ir Lietuvos draugystės ir solidarumo šventė. Šis renginys yra skirtas Lietuvos ir Latvijos Nepriklausomybės atkūrimo 100-mečiui paminėti. Šventė organizuojama kartu su Indianapolio latvių bendruomene. Joje dalyvaus jau visoje Amerikoje gerai žinoma ir nemažai lietuviškų bendruomenių aplankiusi Indianapolio lietuvių bendruomenės liaudiška kapela „Biru Bar“. Kapelai pritariant šoks latvių bendruomenės šokių grupė „Jautrais Paris“ ir mūsų geri bičiuliai – grupė „Laumė“ iš Čikagos. O per rungtynių „Half time“ Lietuvą ir Latviją sveikins garbūs svečiai iš Lietuvos ir Latvijos ambasadų bei konsulatų. Renginys bus plačiai nušviestas žiniasklaidoje. Tuo labai džiaugiamės, nes dar daugiau indianapoliečių (ir ne tik) sužinos, kokie šaunūs yra jų kaimynai iš Baltijos šalių!

Mūsų bendruomenė yra labai atvira ir svetinga visiems norintiems prisijungti. Jei būsite netoliese, maloniai kviečiame atvykti į visus Indianapolio LB bei Indianapolio lituanistinės mokyklos renginius.

L. Daukšaitė – ILM mokytoja-praktikantė.

Paskutinis mokytojos darbas – vaikų džiaugsmui

Po apsilankymo LR generaliniame konsulate bendruomenė nuvyko į res-

Veiklos mums netrūksta

Indianapolio LB yra ganėtinai maža. Tačiau Indianapolio lituanistinė mokykla yra bene didžiausia, svarbiausia ir tikrai neatsiejama jos dalis. Galime pasidžiaugti bendruomenės dėmesiu mūsų lituanistinei mokyklai,

Šiuolaikinis grafas **Tiškevičius**

Kai kasmet Lietuvių dienų metu Los Angeles aplankau Vytauto Jono Ruzgio gintaro parodą, mintyse jį pavadinu Los Angeles grafu Tiškevičiumi. Dažnas lietuvis net nežino, kad gintaras randamas ne tik Baltijos jūros regione, bet ir kituose kraštuose. Mokslininkai paskaičiavo, kad apytikriai po 100 m. Baltijos gintaro ištekliai išseks. Todėl ypač įdomu Vytauto kolekcijoje pamatyti ne tik lietuviškų, bet ir iš kitų pasaulio šalių atkeliavusių gintaro grynuolių.

Taip atrodo briaunavimo būdu šlifluotas gintaras.

Daivos Savickienės nuotraukos

Vytautas į JAV, į Detroitą, atvyko 1951 m., o 1961-aisiais persikėlė gyventi į Los Angeles. Daugelį metų dirbo aviacijos srityje. Gintaras tapo jo gyvenimo pomėgiu.

Kada susidomėjote gintaru ir pradėjote jį kolekcionuoti?

Susidomėjau gintaru ir pradėjau jį kolekcionuoti 1970-aisiais. Perskaičiau knygą apie gintarą, randamą įvairiose pasaulio šalyse, ir pradėjau kolekcionuoti įvairius gintaro pavyzdžius. Daug skaičiau apie gintaro kilmę, jo susiformavimą, amžių, taip pat, kaip atskirti tikrą gintarą nuo kopalo ar padirbto gintaro. Dažnai šį klausimą man užduoda gintaro gaminių pirkėjai.

Kopalas yra randamas Kolumbijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Vizualiai jis beveik nesiskiria nuo gintaro. Jo amžius gali būti nuo dvidešimties iki milijonų metų, bet ši fosilija dar neturi daugelio gintarui charakteringų ypatumų ir savo chemine struktūra skiriasi nuo gintaro. Užlašinus alkoholio ant kopalo gabalėlio jis pasidaro lipnus, o tikro gintaro tai nepaveikia. Gintaro svoris yra artimas vandens svoriui, jis yra labai lengvas ir plaukia druskos prisotintame tirpale. Tai labai svarbu žinoti išgyjant gintaro gaminius.

Kokių šalių gintaro pavyzdžių jau turite savo kolekcijoje?

Esu surinkęs gintaro grynuolių iš Meksikos, Indonezijos, Birmos (dabar Mianmaras), Sumatros, Ukrainos, Sibiro, Dominikos Respublikos ir kitų šalių. Mano kolekcijoje yra Dominikos Respublikoje itin retai randamas ypatingo grožio mėlynasis gintaras, kuris šviesoje atspindi mėlyną spalvą.

Žemėje egzistuoja labai daug gintaro radimviečių, taip pat ir visai nedidelių, kuriose išgaunamos ypatingos gintaro rūšys, be to, kiekvienas gintaro gabalėlis skiriasi nuo kitų savo spalva. Gintaro tyrinėtojai teigia, jog randamas 216 atspalvių gintaras.

Kur ieškote informacijos ir naujų eksponatų?

Šiuo metu turiu aštuoniolika keturiomis kalbomis parašytų knygų, kuriose gausu informacijos apie gintarą. Taip pat lankausi brangiųjų ir pusiau brangiųjų akmenų parodose, kur susitinku su daug metų pažįstamais prekiautojais ir šio verslo žinovais. Jie padeda surasti naujų, unikalių eksponatų mano kolekcijai. Daug žinių apie įvairius brangiuosius akmenis esu įgijęs lankydamas gemologijos klases. Dėstytojo paprašytas esu vedęs pamoką apie gintarą, nes jis pripažino, kad mano žinios apie gintarą pranoksta jo žinias. Tad buvo malonu pasidalinti per daugelį metų sukauptą informaciją apie Baltijos auksą.

Ar teko lankytis Lietuvos gintaro muziejuje Palangoje ar M. K. Čiurlonio muziejuje Kaune ir pamatyti grafo Tiškevičiaus gintaro kolekciją?

Esu aplankęs ne tik Jūsų paminėtus muziejus, bet ir K. Mizgirio gintaro galeriją Nidoje, šio muziejaus filialą Vilniuje, taip pat ir Kretingos muziejų. Palangos gintaro muziejui esu padovanojęs briaunavimo būdu nušlifluotą gintarą, kuris nustebino net muziejaus darbuotojus. Paprastai šiuo būdu šlifluojami tik rubinai ar safyrai. Yra buvę atvejų, kai taip nušlifluotą gintarą žmonės palaikė topazu, citrinu ir net geltonuoju deimantu.

Kiek metų dalyvaujate Lietuvių dienose ir ar dar kur nors eksponuojate savo kolekciją?

Lietuvių dienose Los Angeles dalyvauju jau trisdešimt metų. Šiais metais dėl nedidelio sveikatos sutrikimo negalėjau dalyvauti, bet kitais metais žadu parodyti savo naujais eksponatais papildytą kolekciją. Iki šiol niekur kitur nesu rengęs savo parodų.

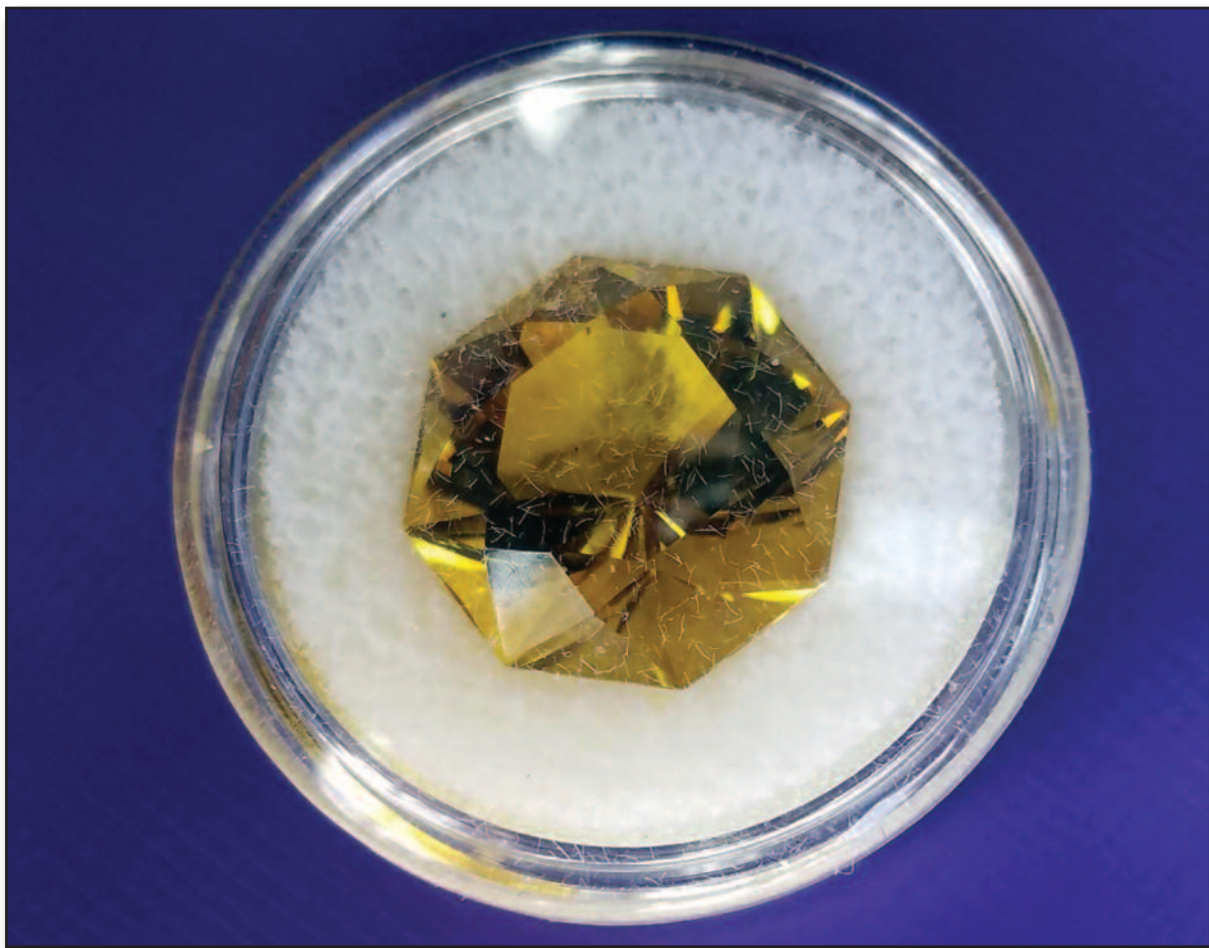
Tiesa, kiekvienais metais, kovo mėnesį, Los Angeles vyskupija organizuoja religijos mokytojų apmokymą Anaheim Convention centre. Ten susirenka apie 45 tūkstančius žmonių iš 20–25 šalių. Aš ir žmona Valė padedame surengti lietuvišką parodą, kurioje eksponuojame lietuviškus margučius, Kalėdinę eglutę, papuoštą lietuviškais žaisliukais, padarome mažą Kryžių kalną, Aušros Vartų maketą, na ir, žinoma, parodome gintaro pavyzdžius. Mokymo dalyviams pasakojame apie Lietuvą, jos kultūrą ir tradicijas. Mūsų paroda būna visada labai graži, spalvinga, įvairiapusė ir informatyvi.

Kokių naujų gintaro gaminių dar norėtumėte įsigyti? Ar Jus domina tik gintaro grynuoliai, ar ir gintaro gaminiai?

Gintaro taip pat randama Malaizijoje, Japonijoje, Italijos Alpėse, mžesniais kiekiais randama ir Vokietijoje.

Vytautas Jonas Ruzgys su žmona Vale.

Briaunavimo būdu šlifluotas 95 mln. metų gintaras iš Etiopijos

tijos, Švedijos, Jungtinės Karalystės bei Prancūzijos pakrantėse. Norėčiau papildyti savo kolekciją gintaru iš Ispanijos, Prancūzijos ir Austrijos. Taip pat norėčiau įsigyti 125 milijonų metų senumo gintaro iš Libano. Domiuosi tik natūraliais, neapdirbtais gintaro gabalais, nes pats mėgstu juos nušlifuoti ir kartais paversiti papuošalais. Jais džiuginu žmoną ir kitus šeimos narius.

Lietuvos gintaro muziejuje didžiausias eksponuojamas gintaro gabalas yra „Saulės akmuo“, kuris sveria 3526 gr. Koks Jūsų didžiausias ir labiausiai mėgstamas gintaro grynuolis ar dirbiny?

Gintaro, labai panašaus į agatą, papuošalas.

Mano didžiausias gintaro grynuolis sveria apie vieną kilogramą, bet tai nėra mano mėgstamiausias eksponatas. Mano mėgstamiausias yra gintaro papuošalas, kurį pagaminau ir padovanojau savo žmonai. Jis ypatingas tuo, kad atrodo kaip agato akmuo. Tai vienintelis egzempliorius, kurį parsivežiau iš Lietuvos ir daugiau tokio niekur neteko matyti.

Pokalbio pabaigai norėčiau paklausti, kaip per daugelį metų sugebėjote išlaikyti tokią gražią ir taisyklingą lietuvių kalbą?

Namuose visada kalbamės lietuviškai. Visada sakydavau – „nemašykite kalbų“. Kai lankiausi Lietuvoje, teko sutikti žmogų, kuris kalbėdamas lietuviškai vis įterpdavo angliškų žodžių. Kai paklausiau, kodėl jis tai daro, jis atsakė, kad lietuvių kalboje tokių žodžių nėra. Tada ėmiau ir išverčiau jam kiekvieną jo pavartotą žodį į lietuvių kalbą. Lietuvių kalba labai sena ir turtinga, turime didžiutis ja kalbėdami.

Nuoširdus ačiū už pokalbį. Linkiu sėkmės pildant savo kolekciją naujais eksponatais ir su nekantrumu lauksiu Lietuvių dienų ateinančiais metais.

Kalbino Daiva Savickienė

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Baimės nepatyręs Siegfried (Burkhard Fritz) nesunkiai įveikia baisųjį drakoną.

Todd Rosenberg nuotraukos

Herojiška legenda ar stebuklų pasaka?

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Kelios pastabos apie Lyric Siegfried

Siegfried – trečioji opera garsiojoje Wagnerio „Ring“ keturlogijoje, toliau vyniojanti paslaptinių milžinų, nykštukų ir dievų gyvenimo siūlą, pradėtą pirmosiose ciklo dalyse – Das Reingold ir Die Walküre. Kitą sezoną matysime paskutinę ciklo dalį – Götterdämmerung, o 2020 metais Lyric Opera vadovybė mums žada Wagnerio maratoną – visas keturias operas iš eilės.

Siegfried – trečiasis šio sezono Lyric pastatymas, numatytas parodyti tik keturis kartus (paskutinis spektaklis – lapkričio 16 d.). Daug tai ar mažai? Iš pirmo žvilgsnio, keturi spektakliai kelis milijonus gyventojų turinčiam miestui – kas tai yra... Tačiau kai pagalvoji, kad salėje telpa per 3 000 žiūrovų, 13 tūkstančių Wagnerio muzijos gerbėjų Čikagoje – ne taip jau ir blogai!

Po apytuščio (na, ne apytuščio, bet laisvų vietų parteryje buvo gerokai daugiau nei įprasta) Idomeneo, Siegfried premjeroje lapkričio 3 d. buvo malonu matyti pilną žiūrovų salę. Dar daugiau – jauteisi tarsi savotiškame Wagnerio gerbėjų klube. Visa aplinka pulsavo energija ir entuziazmu: netrukus mes žiūrėsime Wagnerio operą!

Ar visiems patiko toks Siegfried, kokį pasiūlė spektaklio interpretatoriai (režisierius – britas David Pountney, Lyric scenoje statęs ir pirmąsias dvi ciklo operas; dailininkas – Robert Innes Hopkins, pritaikęs originalią Johan Engels scenografiją) – tai jau kitas klausimas. Ir, beje, antrinis. Nors tarp žiūrovų, ypač po pirmojo veiksmo ir girdėjosi nusistebėjimų bei nepritariamų Pountney vizijai, nepanašu, kad keisti režisieriaus „kaprizai“ būtų atėmę galimybę mėgautis Wagnerio kūrinio. Bent jau daugeliui...

Operos muzika – ne iš šio pasaulio, ypač trečiajame veiksmo (įdomu, kad kompozitorius šią operą užbaigė po dvylikos metų pertraukos, tą ilgąją „pauzę“ padaręs prieš trečiąjį veiksmą), dirigavimas (Sir Andrew Davis) – aukščiausio lygio, dainavimas – taip pat be priekaištų. Na, taip, gal šiek tiek gaila buvo tenoro Burkhard Fritz, Siegfried vaidmeniu debiutavusio Amerikos operinėje scenoje, kurį režisierius pavertė berniuku ir atėmė iš žiūrovų galimybę žiūrėti į jį kaip į tikrą herojų. Siegfried trumpomis kelnėmis, išsitempijęs crayon dažais, savo vaikiškame kambaryje pagal iš amazon.com užsąkytą konstruktorių sudedantis stebuklingojo savo tėvo kardo Nothung duženas – tai jau ne mitas, ne legenda apie herojų gyvenimą, o greičiau pasaka.

Režisierius, beje, nesusilaikė neįvedęs ir daugiau „mūsų dienų“ elementų: Siegfried užauginęs nykštukas Mime (puikus vokiečio tenoro Matthias Klink debiutas Lyric scenoje) čia ir tėvas, ir motina viename asmenyje; jo

brolis Alberich (bosas-baritonas Samuel Youn, šį vaidmenį atlikęs ir Das Reingold – benamis, nuolat stumiantis priešais save vežimėlį su visokia manta...

Pasaka apie „narsų jaunikaitį ir miegančią karalaite“ virsta režisieriaus rankose ir Siegfried susitikimas su Brünnhilde (sopranas Christine Goerke). Pagal keistą Pountney užgaidą jaunieji herojai vėl atsiduria savo vaikiškuose pasauliuose, nors užsiliepsnojęsi aistra juos galų gale iš ten iškrapšto.

Didingasis Wotan-The Wonderer (Erc Owens) ir niekingasis Mime (Matthias Klink).

Poutney aiškina, kad Siegfried pasaulio išskirtinė savybė yra nekaltumas, tyrumas, ir todėl jis pagrindinius herojus mato kaip vaikus, o visą istoriją įvelka į stebuklų pasakos žanrą. Be to, Wagneris, anot režisieriaus – teatrališkas kompozitorius, o ši ciklo dalis – tarsi jo „Scherzo“, su komiškais elementais ir laiminga pabaiga, tad galima ir pažaisti, nebūtina viską traktuoti rimtai. Man labai priimtinas antrojo veiksmo užburtojo miško su kalbančiu paukščeliu (sopranas Diana Newman), kovos su drakonu Fafner (puikus boso Patrick Guetti vaidmuo), iš žemių gilumos iškilusios deivės Erda (mezosoprano Ronnita Miller debiutas Lyric), ant kojūkų meistriškai vaikščiojančio Wotan-The Wanderer (bosas baritonas Eric Owens, atlikęs Wotan vaidmenį ankstesnėse ciklo dalyse), liepsnojančio kalno su miegančiąja Brünnhilde teatrališkumas, bet ne jaunų herojų vaikiški kambariai. Šiuo atveju,

manau, pramogos elemento ieškojimas buvo ir nebūtinai, ir sunkiai pateisinamas (kovose pasižymėjusi drąsioji valkirija – naivi mergaitė?!). Tačiau, kaip minėjau, visa tai nėra svarbiausia. Svarbiausia – nuostabi muzika ir nuostabus dainavimas, ypač paskutinysis operos pusvalandis – trečiojo veiksmo Siegfried ir Brünnhilde duetai. Lauksime finalo – Götterdämmerung.

Bučinio pažadinta drąsioji valkirija Brünnhilde (Christine Goerke).

Perlojos respublikos šimtmečiui

Lygiai prieš šimtą metų, 1918 m. lapkričio 13 d. oficialiai buvo įkurta Perlojos respublika. Perlojiškių prezidentu tapo Jonas Česnulevičius.

Perloja turėjo ne tik prezidentą, bet ir Konstituciją, kariuomenę, teismą, savo pinigus – Perlojos litą. Perlojos respublika su pertrūkiais egzistavo iki 1923 m. Respublikai priklausė Perloja ir dešimt gretimų kaimų: Dvarčiai, Trakiškiai, Žiūrai, Mančiagirė ir kt.

STASYS IGNATAVIČIUS

Pietinėje Lietuvoje, prie pagrindinio Vilniaus-Druskininkų plento, beveik pusiaukelėje tarp Varėnos ir Merkinės, miškų apsuptyje yra Perlojos miestelis, kuris prieš 100 m. buvo paskelbęs savivaldą ir įnešė nemažą indėlį į Lietuvos Nepriklausomybės kovų istoriją.

Pirmasis pasaulinis karas suniokojo Lietuvą, smarkiai palietė ir Perlojos gyventojus, ūkininkus. Nepriklausomybės kovos ėjo pamerkiu ir Perloja atitekdavo tai lietuviams, tai lenkams, tai bolševikams. Varginami mūšių, valdžių keitimosi, okupantų plėšimo, areštų, 1918 m. viduryje susibūrė pusšimtis vyrų ginti savo miestelio. Atsirado ir ginklų. Dar 1915 m. perlojiškis Vaisieta iš vokiečių nuglemžė 80 šautuvų ir juos užkasęs išlaikė iki 1918 m. Vėliau didesnę dalį šautuvų atidavė Alytuje stovėjusiam 1-am pėstininkų pulkui, o likusius pasiliko sau. Taip vadinamam gynybos būriui, kuris saugojo Perloją nuo lenkų ir bolševikų, nusikaltėlių ir visokio plauko vagių. Iš pradžių minėtam būriui vadovavo Jonas Česnulevičius, kuris vėliau Perlojoje įsteigė šaulių būrį – rimtą, ginkluotą karinę jėgą. Pirmaisiais Perlojos šauliais tapo Jonas Svirkis, Juozas Lukoševičius (vėliau jis perėmė Perlojos milicijos ir būrio vado pareigas), Zigmantas Jonytis, Juozas Jonytis, Vacius Vazgys, Mikas Staškus. Šis būrys ir buvo savivaldos užuomazga. Beje, šiam gynybos būriui dar 1918 m. teko susikauti su besitraukiančiais ir plėšikaujančiais vokiečių kareiviais. Per susidūrimą buvo nukautas perlojiškis Povilas Bušniauskas.

1918 m. lapkričio 13 d. miestelio „galvos“ sumanė sušaukti gyventojų susirinkimą ir išklausti žmonių nuomonės dėl esamos padėties Lietuvoje. Visuotinio susirinkimo metu buvo išrinktas Parapijos komitetas, kuris pirmininku tapo Jonas Česnulevičius, vienas šviesiausių parapijos jaunuolių (jam tuo metu buvo 21-eri). Susirinkimas komitetui suteikė plačius įgaliojimus: rūpintis parapijos apsauga, teisėtą tvarką, tvarkyti buitį ir ūkinius reikalus. Komitetas buvo atsakingas parapijos gyventojams ir igijo savivaldos galią, visas tam būtinas įstaigas ir pareigūnus. Tad galima teigti, kad pirmiau nei pati Lietuva Perloja turėjo kariuomenę, miliciją ir sienas, kurios sutapo su parapijos ribomis. Vėliau komitetui ėmė vadovauti kun. Leonas Petkelis (dar buvo vadinamas Perlojos respublikos prezidentu), kuris pasidarė perlojiečių ne tik dvasinio, bet visuomeninio, ir kas ypač buvo aktualu – karinio-partizaninio veikimo vadu.

Perlojos gynybos būrys, saugodamas savo teritoriją, nepabūgdavo stoti į kovą net su reguliarios ka-

Vytauto Didžiojo paminklas
Perlojoje išliko iki mūsų dienų.

Legendinis Perlojos įkūrėjas Perlius.

riuomenės daliniais. 1919 m. sausio 6 d. šis būrys, pasidalinęs į dvi dalis, apšaudė prie Perlojos priartėjusį iš Rusijos grįžtantį lenkų kariuomenės dalinį (apie 100 karių). Tarp lenkų buvo nukautų ir sužeistų. 1919 m. vasario mėn. Perlojos apylinkes užėmė bolševikai (Raudonosios armijos Pskovo divizijos 3-ias pulkas ir viena kuopa apsistojo miestelyje), kurie ten išbuvo iki balandžio 26 d. „Mes nuo bolševikų nesigynėme. Viena, buvome per silpnai pasipriešinti tokiai jėgai, antra, bolševikai vijo mūsų priešus lenkus ir kovojo su vokiečiais“, – vėliau prisimins vienas savišaugos būrio kovotojų Jonas Svirkis. Tačiau Perlojos gyventojai atsisakė bolševikams suteikti pagalbą ir duoti pastotes. Už nepaklusnumą bolševikai sušaudė perlojiškį Martyną Stoškų, bet ir tai nepaveikė vietos gyventojų.

Iki metų pabaigos Perloja būdavo tai lenkų, tai Lietuvos kariuomenės veikimo zonoje. 1920 m. pradžioje Perloją iki Varėnos geležinkelio stoties užėmė Lietuvos kariuomenė, tačiau netrukus lenkų kariuomenės daliniai įvykdė staigų puolimą ir privertė lietuvius atsitraukti iki Daugų. Atsitraukus Lietuvos kariuomenei Perloją ėmė puldinėti lenkų legionieriai, kurie plėšė gyventojus, rekvizavo turtą ir kt. Perlo-

jiškiai „skolingi“ neliko. Jau kovo mėnesį perlojiškiai Zigmąs Krivas ir Petras Lukšys Perlojoje išplėšė lenkų sandėlį ir pasiėmė 6 šautuvus, 15 granatų ir daug šovinių. Už tai bei telefono stulpų nupjovimą, komunikacijų naikinimą ir šnipinėjimą lenkai visai Perlojai uždėjo 20 tūkst. markių kontribuciją. Bet ir tai nesustabdė Perlojos partizanų-šaulių. Rugpjūčio 18 d. Perlojos savišaugos būrys ties Perloja nuginklavo 15-os lenkų policininkų būrį ir ginklus pristatė lietuvių komendantūrai Varėnoje. Tų pačių metų lapkričio 11 d. būrys sulaikė automobilį su lenkų karininkais ir pristatė jį į šaulių fronto štabą. Netrukus perlojiškiai susišaudė su lenkais ties Varėna. Susišaudymo metu buvo nukautas vienas lenkų kareivis. Lapkričio pabaigoje 5 lenkų kariai buvo paimti į nelaisvę Varėnos-Tolkūnų kelyje, būrelis Perlojos partizanų sulaikė lenkų šnipą, kuris, paprašytas pateikti dokumentus, pradėjo šaudyti. Vienam perlojiškiui buvo persautas kaklas ir ausis. Lenkas gyvas nepasidavė ir miškelyje buvo nušautas.

1920 m. rudenį, Perlojai atsidūrus prie pat lietuvių ir lenkų kovų fronto linijos, prasidėjo naujas vietos savišaugos veiklos etapas – rugsėjo 29 d. buvęs apsaugos būrys tapo Šaulių sąjungos Alytaus rinktinės padaliniu (rinktinė naujam padaliniui skyrė 60 šautuvų, 19 tūkst. šovinių, 30 granatų ir kulkosvaidį, būriui vadovauti ėmėsi Juozas Lukoševičius) ir aktyviai įsijungė į kovų sukūrį. ...Perlojiškiai du kartus vyko į Žiūrius, ten susišaudė su priešais ir paėmė kulkosvaidį. Ties Varėna susprogdino geležinkelio tiltą per Merkį (15 vyrų būrys), kur 3 lenkai nukauti ir 2 sužeisti. Paimtas lengvasis priešo automobilis. Kenkė, kai priešas bėgo nuo bolševikų: apšaudė traukinį ir plentą, suėmė 15 raitelių.

Žinios apie Perlojos respublikos šaulių būrio žygius pasiekė ir JAV gyvenančius lietuvius. Buvo paskelbtas vajas (lėšų rinkliava) paremti Perloją. 1921 m. balandžio 9 d. Perlojos komitetui buvo perduota 448.50 dolerių JAV lietuvių auka.

1923 m. vasario 3 d. Tautų Sąjungos tarybai tarp lietuvių ir lenkų panaikinus neutraliąją zoną (20 km pločio), į kurią įėjo Perlojos respublika, pusė Perlojos parapijos teritorijos atiteko Lietuvai, kita pusė lenkams. Ši Tautų Sąjungos tarybos nutarimą 1923 m. kovo 15 d. patvirtino ir Ambasadorių konferencija. Tačiau ir po Tautų Sąjungos tarybos nutarties kovos nesibaigė. 1923 m. vasario 26 d. (Perlojos būrio šauliai buvo tik grįžę iš Klaipėdos sukilimo veiksmų, kur jie garbingai pasižymėjo vaduojant Klaipėdą) lenkai didelėmis pajėgomis puolė lietuviškąją miestelio pusę, žudė ir plėšė žmones. K. Tumpos vadovaujamas 50 šaulių būrys kontratakavo įsiveržusius lenkus. Kautynės buvo labai atkaklios, bet lenkai neatlaikė staigaus lietuvių puolimo ir puolė bėgti. Bėgančius lenkus perlojiškiai badė šautuvų durtuvais. Mūšyje žuvo du perlojiškiai šauliai – Adomas Davulka ir Vincas Kaminskas. Lenkų nuostoliai buvo kur kas gausesni: žuvo 15 ir buvo sužeista 30 lenkų kareivių, vienas pateko į nelaisvę.

Iš viso ties Perloja galvas paguldė apie 80 lenkų kareivių. Visi jie palaidoti Perlojos kapinaitėse. Du mūsų žuvę šauliai lenkų buvo sumesti į bulvių duobę. Jų tėvai, gyvenę neokupuotoje Perlojos pusėje, ilgai lenkų prašė perduoti žuvusiųjų kūnus. Tai pavyko tik su vietos kunigo pagalba – gynėjų kūnai buvo peršvežti į mūsų pusę ir iškilmingai palaidoti.

1930 m., pažymint Vytauto Didžiojo 500-ąsias mirties metines, kunigo Prano Cibulskio pastangomis Perlojoje pradėta statyti nauja bažnyčia ir didingas Vytauto Didžiojo paminklas (paminklas atidengtas ir pašventintas 1931 m. liepos 19 d.), ant kurio buvo iškalti žodžiai: „Vytautai Didysai, gyvas būsi, kol gyvas nors vienas lietuvis“. Sovietmečiu ši paminklą vietos komunistinė valdžia du kartus buvo nusprendusi traktoriais nugriauti (buvo norima ir sprogdinti, bet negavo leidimo), tačiau perlojiškiai kelias paras apsupę paminklą budėjo ir neleido okupantų pakalikams įvykdyti piktų kėslių. Perlojiškiai apgynė paminklą, kaip 1918-1923 m. savo gimtą miestelį apgynė nuo lenkų ir bolševikų.

Stasys Ignatavičius – LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas.

Penki švyturiai ir lietuviškas kryžius lapams krentant

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Jau kelinti metai su mieliais skaitytojais dalinuosi patirtimi ir gamtą. Tai būna rudenį, kai įvairiomis spalvomis tarsi pražysta Michigano valstijos girios ir miškai. Šiemet tą kelionę teko porą savaitių atidėti, nes mano palydovas sūnus Aldas su universiteto įsipareigojimais užtruko Kinijoje. Kelionę iš Lansing, Michigano valstijos sostinės, pradėjome Visų šventųjų dieną. Gražiausias, spalvingiausias rajonas dar buvo išlikęs prie Huron ežero pakrančių.

Ta proga nutarėme arčiau susipažinti su švyturiais. Michigano valstija turi 3 200 mylių krantinę su Didžiaisiais ežerais ir priskaičiuoja turėjusi 247 švyturius, daugiau nei bet kurioje kitoje JAV valstijoje. Seniausias jų yra Fort Gratiot Light, pastatytas 1825 m. ant Huron ežero kranto, prie St. Clair upės. Dabar švyturių yra likę 124, bet tik apie šimtas yra geros būklės.

Kun. V Kluoniaus kapas ir lietuviškas kryžius šalia.

Pravažiavome Mt. Pleasant, kur veikia Central Michigan University, vieno iš mano sūnų Alma mater. Iš ten traukėme į rytus, pro Midland iki Bay City. Čia išsukome į 13 kelią, kuris vingiuoja Huron ežero pakrante. Pradžioje ant ežero kranto esantis Kawawlin kurortinis miestas pasirodė tarsi šmėklų buveinė, nes prie puošnių vasarnamių nesimatė nei automobilių, nei žmonių. Nuo Standish miestelio pa-

Švyturys ir mokyklėlė – objektas fotografams.

tekome ant US 23 vieškelio, pavadinto istorinio paveldo keliu. Jau iš anksto turėjome informacijos apie 23 gražius pakelės sustojimus, išsidėsčiusius taip vadinamoje Saulėtekio pakrantėje (angl. „Sunrise Coast“). Paminėsiu keletą jų. Standish miestelis yra tarsi vartai į tą saulėtekį. Tai jaukus miestelis su vilionėmis turistams. Užkandai sustojome netoliese esančiame Au Gres kaimelyje. Patarnautoja, išgirdusi mus kalbant svetima kalba, pasiteiravo iš kur esame. Ji pasipasakojo, kad turinti afrikietiško, prancūziško ir vokiško kraujo. Dabar mokosi vokiečių kalbos, kad savo vaikams galėtų parodyti šeimos kultūrinio paveldo įvairovę.

Tawas Point State Park yra garsus smėlėtu paplūdimiu ir istoriniu švyturiu, pastatytu 1873 m. Šie objektai buvo mūsų, nes nieko kito tuo metu ten nebuvo. Ir keliu važiuojant buvo labai mažai judėjimo, tad galėjome džiaugtis pašonėje banguojančiu Huron ežeru ir įvairiaspalviais miškais. Temstant pasiekėme Alpena miestelį, kurį turistai vasaros metu irgi mėgsta. Mums nakvynė „Days Inn“ – vos 57 doleriai! Geros žuvies vakarienė „Court Yard Restaurante“ – porą dolerių brangiau. Jauki atmosfera, kurią praturtino dainuojantis gitaristas. Sūnaus paprašytas padainuoti žinomą baladę apie „Edmund Fitzgerald“ laivo paskendimą atsisakė, nes jos nebuvo jo repertuare.

Rytą skubėjome į muziejų su šablonišku pavadinimu: „Thunder Bay National Marine Sanctuary’s Great Lakes Maritime Heritage Center“. Pats muziejus daug įdomesnis nei jo pavadinimas. Čia rodomi 200 sudužusių ar paskendusį laivų likučiai ir įvykusių tragedijų aprašymas su nuotraukomis. Toliau pravažiavę Rogers City užsukome į P. H. Hoeft State Park, kur anksčiau yra tekę stovyklauti. Dabar – nei gyvos dvasios! Užsukome į „40 Mile Point Light House“. Prie įvažiavimo pastatyta Glawe vardo mokyklėlė, įsteigta apie 1880-uosius. Mokyklėlė veikė iki 1960 m. Vėliau ji tapo bažnytele. Dabar – objektas fotografams.

Buvau numatęs pietus įdomiame restorane „Mack-Ma-Tack“ prie Cheboygan miestelio. Restoranas, įsteigtas 1894 m., pradžioje buvo medžiotojų vasarnamis, o dabar jau restoranas, laikomas didžiausia paslaptimi, kurią patvirtinome. Pasirodo, jis žiemai jau buvo uždarytas. Stumiantis toliau į šiaurę, tarp Cheboygan ir Mackinaw City vietovių, radome įdomų istorinį parką. Seniau – 1790–1830 – čia buvo lėptpjūvė. Dabar traukia turistus įvairiais užsiėmimais, ypač šeimas su vaikais. Deja, įvažiavimas jau uždarytas. Atidarys tik gegužės mėnesį. Įdomu, kad įvažiuojant į Mackinaw City buvo lentelė: „Welcome to Mackinaw City Village“. Tai 801 gyventoją turinti vietovė, oficialiai vis laikoma kaimu. Vasarą čia turistų tūkstančiai, o dabar beveik visi viešbučiai uždaryti. Apsistojome „Holiday Inn.“ Kampiniame kambaryje trečiame aukšte buvo net du balkonai. Ten sėdint kaip ant delno horizonte buvo matyti išspūdingas Mackinac tiltas, jungiąs abu Michigano valstijos pusiasalius. Pernai panašiamie viešbutyje, bet porą savaitių anksčiau, mokėjome 250 dol. nakčiai. Šį kartą kaina buvo 130 dol., įskaitant ir pusryčius. Vakarieniavome kitoje gatvės pusėje esančiame „Audie’s“ restorane, kuriame prieš daug metų mus vaišino kun. Vytautas Kluonius.

Kasmet iš St. Ignace miestelio, esančio šiaurinėje pusėje, šio penkių mylių ilgio tiltu Darbo dieną tūkstančiai žmonių žygiuoja į Mackinaw City. Tai atmintina patirtis. Pietinėje šio tilto pusėje yra turistų mėgstamas Michilimackinac State Park, antras seniausias parkas šioje valstijoje, įsteigtas 1909 m. Jame yra Old Mackinac Point Light House ir Colonial Michilimackinac Fort, o norintiems daugiau smagumų laivu galima nuplaukti į Mackinac salą. Gal jau nereikia vėl minėti, bet šios vilionės uždarytos iki pavasario. Prie tilto yra du švyturiai. Ten buvome ir džiaugėmės gražiomis rudens spalvomis, banguojančiu ežeru, žvarbiu vėju ir vėl grožėjomės Mackinac tiltu. Keliolika mylių į vakarus nuo tilto, ant Michigan ežero kranto, yra Wilderness State Park. Tai vienas mano mėgstamiausių parkų šioje valstijoje.

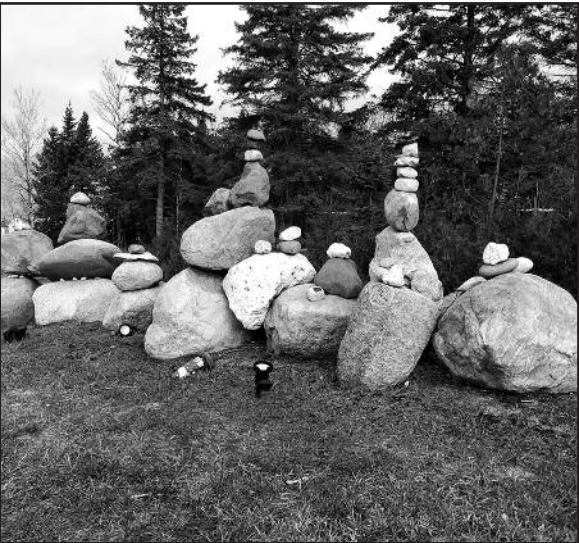
Šeštadienio rytą skubėjome į miestelio Lakeview kapines, kur palaidotas jau minėtasis kun. Vytautas „Father Joe“ Kluonius, miręs 2001 m. Prie jo kapo rymo jo pastangomis ir lėšomis pastatytas didelis lietuviškas kryžius. Iš raudonmedžio kryžių sukūrė skulptorius Jurgis Daugvila. Kryžiuje sutelkta daug

Aldas ir Romualdas Kriaučiūnai East Tawas, Michigane.

Prie atstatyto laivo jūrininkystės muziejuje.

Skulptūros iš akmenų. R. ir A. Kriaučiūnų nuotraukos

įvairių drožinių ir istorinių simbolių. Jie visi buvo aprašyti anglų kalba ir tų lankstinukų buvo atspausdinta 10,000 egz. Kurį laiką kryžius stovėjo prie St. Anthony bažnyčios, kur klebonu 1975–1992 m. dirbo visų mylimas „Father Joe“. Pravažiuojantys, pamatę aukštą, menišką kryžių, sustodavo ir dėžutėje rasdavo tuos lankstinukus. Dabar prie kryžiaus esančioje dėžutėje yra likęs tik vienas pageltęs lankstinukas. Jį sukūrė ir parengė sūnaus Aldo mamytė ir mano žmona Gražina. Aplankę kryžių ir pasimeldę prie kapo dar sustojome žuvų parduotuvėje ir nusipirkome šviežios ir rūkytos žuvies. Man keistai atrodė, kad rūkyta tos pačios rūšies žuvis buvo pigesnė negu šviežia.

Būtinai dar reikia paminėti netoli į pietus esantį miestelį vardu Indian River, kur veikia pagarbų ir populiarų šventovė, pavadinta „Cross in the Woods National Shrine“ vardu. Rudens spalvomis pasipuošusio miško prieglobstyje ten yra 55 pėdų aukščio iš raudonmedžio padarytas kryžius, didžiausias pasaulyje. Vien Kristaus kančia sveria septynias tonas.

Skaitydamas ką jau parašiau pamačiau, kad daugiau domėjomės žmonių statiniais, o ne gamtos grožiu. Iš tikrųjų lengviau aprašyti daiktus negu besikeičiančios gamtos spektaklį. Žmonių sukurti objektai patraukė akį, bet daug mylių žavėjomės civilizacijos „nesuterštais“ miškais ir ežerų vaizdais bei garsais, kurie mūsų lauks ir kitais metais.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė viešėjo Prancūzijoje

D. Grybauskaitė dalyvavo Pirmojo pasaulinio karo šimtmečio minėjime.
R. Dačkaus nuotr.

Paryžius (Prezidentūros inf.) – Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Prancūzijos Prezidento Emmanuel Macron kvietimu kartu su dar 60 valstybių ir tarptautinių organizacijų vadovais dalyvavo iškilmingame Pirmojo pasaulinio karo pabaigos 100-mečio minėjime.

Iškilmės surengtos simbolinėje vietoje prie Triumfo arkos, menančios prieš 100 metų simboliniu laiku – tiksliai tą pačią dieną ir valandą, kai 1918 m. lapkričio 11 d. 11 val. tarp sąjungininkų ir Vokietijos pasirašytos paliaubos.

Pasak prezidentės, Pirmasis pasaulinis karas nulėmė modernios visuomenės, demokratinų vertybių ir tarptautinės sistemos raidą. Jis paskatino imperijų žlugimą ir laisvės

idėjų sklaidą. Europos tautoms atsivėrė langas pasinaudoti tautų apsisprendimo teise – Lietuva atkūrė savo nepriklausomą valstybę, Senajame žemyne susikūrė daugelis naujų valstybių.

Šalies vadovės teigimu, žmonija privalo išmokti ir šio karo pamokas. Šiandien, kaip ir tuomet, matomos tos pačios paralelės – kai geopolitinės ambicijos priešinos tarptautinei teisei, bandoma griauti daugiašalę pasaulio sistemą, traukiamasi iš globaliai taikai ir gerovei svarbių susitarimų, stiprėja radikalizmas, ultranacionalizmas ir šovinizmas. Būtent per šį karą pirmą kartą panaudotas ir šiandien tarptautinių sutarčių draudžiamas cheminis ginklas dabar ciniškai naudojamas prieš civilinius gyventojus Sirijoje ar net Europos teritorijoje taikos metu.

Miestų plėtra – miškų sąskaita?

Vilnius (BNS) – Nepaisant vyriausybės ir Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) išpėjimų apie galimas neigiamas pasekmes, Seime skinasi kelią pataisoms, leidžiančios šešioms savivaldybėms nemokėti didesnių kompensacijų valstybei, kai miško žemė paaimama gyvenamosioms teritorijoms.

Seime jau įvyko priešpaskutinis balsavimas dėl kompensacijų mažinančių Miškų įstatymo pataisų, o jų priėmimas numatytas lapkričio 15 d.

Jeigu parlamentariai joms pritars, nauja tvarka galiotų miškingose teri-

torijose esančioms Varėnos, Visagino, Druskininkų, Švenčionių, Kazlų Rūdos ir Rietavo savivaldybėms. Jos už valstybinę miško žemę valstybei sumokėtų tiek, kiek kainuotų kirtaviečių dydžio miško atkūrimas, o ne dvigubą ar trigubą tarifą, mokamą keičiant žemės paskirtį, planuojant miesto plėtrą saugomuose ir draustiniuose miškuose bei valstybinių rezervatų apsaugos zonose.

Pataisų autoriai sako, kad nauja tvarka leistų savivaldybėms taupyti. Labiausiai naujos tvarkos reikia Varėnai ir Visaginui.

Iš tarnautojų siekiama prisiteisti 23 tūkst. eurų

Vilnius (BNS) – Statybų inspekcija už neteisėtus sprendimus dėl statybų Neringoje iš buvusių Klaipėdos apskrities viršininko administracijos tarnautojų siekia prisiteisti beveik 23 tūkst. eurų.

Tai yra 50 kartų mažiau, nei valstybės patirta žala.

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (VTPSI) informavo, kad regreso tvarka iš buvusių Klaipėdos apskrities viršininko administracijos tarnautojų žalą siekia prisiteisti dėl jų „neteisėtų veiksmų derinanant teritorijų planavimo dokumentus“ bei priimant sprendimą dėl jachtklubo ir žuvų restorano tinkamumo naudoti.

Dar 2015-aisiais neskundžiamu sprendimu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nugriauto žuvies restorano Juodkrantėje valdytojai bendrovei „Meirona“ iš Statybų inspekcijos bei Neringos savivaldybės priteisė atlyginti beveik 1,15 mln. eurų

žalos.

VTPSI nurodo, kad atlyginti tik 23 tūkst. eurų prašoma įvertinus teismų praktiką bei įstatymų normas, jog žalos dydis dėl neteisėtų tarnautojų veiksmų negali viršyti devynių vidutinių tarnautojo atlyginimų.

„Kreipdamiesi į teismą siekiame, kad valstybei padarytą žalą kompensuotų ne mokesčių mokėtojai, o už tai tiesiogiai atsakingi tarnautojai, kurie savo neteisėtais veiksmais ir lėmė jos atsiradimą“, – sako VTPSI viršininkė Eglė Kuklierienė.

Inspekcija pabrėžia, kad tarnautojų neteisėtus ir žalą valstybei sukėlusius veiksmus atliko ne tik Klaipėdos apskrities viršininko administracijos, kurios funkcijas perėmė inspekcija, tarnautojai, bet ir Kultūros vertybių apsaugos departamento Klaipėdos apygardos, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos ir Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento darbuotojai.

Paminėjo Pirmojo pasaulinio karo pabaigos 100-metį

Paryžius (ELTA, BNS) – Apie 70 pasaulio lyderių susirinko Paryžiuje paminėti Pirmojo pasaulinio karo pabaigos 100-metį.

Lapkričio 11 dieną visame pasaulyje vyko įvairūs renginiai, skirti Pirmojo pasaulinio karo pabaigai pažymėti.

Per Pirmąjį pasaulinį karą, trukusį nuo 1914 m. iki 1918 m., žuvo apie 9,7 mln. karių ir dar 10 milijonų civilių gyventojų.

Popietę Paryžiuje buvo numatytas Taikos forumas, kuriame be kitų lyderių dalyvavo Prancūzijos vadovas Emmanuel Macron, Vokietijos kanclerė Angela Merkel, V. Putinas ir Turkijos prezidentas Recep Tayyip Erdogan. D. Trump forumo dalyvauti nepanoro.

D. Trump ir V. Putinas nedalyvavo simbolinėse eitynėse link Eliziejaus laukų, minint Pirmojo pasaulinio karo pabaigos šimtmetį. Rusijos ir

JAV lyderiai pasirinko į ceremoniją prie Triumfo arkos ir atvyko atskirai.

Čia Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas trumpai pakalbėjo su JAV prezidentu Donal Trump.

V. Putinas, paklaustas, kaip praėjo jo diskusija su D. Trump, atsakė, jog pokalbis buvo „geras“.

Užuot dalyvavęs Prancūzijos prezidento E. Macron rengtame Taikos forume, D. Trump išvyko aplankyti amerikiečių karių kapų už Paryžiaus ribų.

Dėlto JAV prezidentas susilaukė kritikos savo šalyje.

D. Trump ir V. Putinas trumpam susitiko prie Paryžiaus Triumfo arkos.
Scanpic nuotr.

JAV paskelbė naujas sankcijas rusams

Washingtonas (BNS) – Jungtinės Valstijos paskelbė sankcijas dar trims asmenims ir devynioms struktūroms dėl Rusijos veiksmų Ukrainoje, įskaitant Krymo aneksiją.

„Mūsų sankcijos yra aiškus priminimas, kad pastangos normalizuoti

investavimą ir ekonominius santykius su tais, kas veikia Kryme, nebus toleruojamos ir bus baudžiamos JAV ir Europos Sąjungos sankcijomis“, – pareiškė Ildo departamento sekretoriaus pavaduotoja terorizmo ir finansinės žvalgybos reikalams Sigal Mandelker.

Rengia ataskaitą dėl Maskvos kišimosi

Washingtonas (BNS) – JAV specialiojo prokuroro Robert Mueller komanda pradėjo rengti galutinę ataskaitą dėl numanomo Rusijos kišimosi į 2016-ųjų JAV prezidento rinkimus.

JAV prezidentas Donald Trump sutiko raštu atsakyti į R. Mueller klausimus, susijusius su tyrimu. Be to, prezidentas ir jo teisininkai pradėjo ruošti atsakymų į tokius klausimus variantus.

D. Trump atsakymai galėtų tapti vienu paskutinių pusantrų metų trukusio tyrimo etapų, po kurių bus paskelbta galutinė ataskaita.

Prezidento teisininkai taip pat įsitikinę, kad generalinio prokuroro

Jeff Sessions atleidimas neturės įtakos D. Trump raštiškiems atsakymams.

Vis dėlto prezidento teisininkams ir R. Mueller kolegoms nepavyko surengti derybų, per kurias būtų aptarta tiesioginio valstybės vadovo bendravimo su tyrėjais galimybė.

J. Sessions atsistatydino prezidento prašymu. Laikinuoju generaliniu prokuroru tapo Teisingumo departamento administracijos vadovas Matthew Whitaker, anksčiau kritikavęs R. Mueller tyrimą.

Be įtariamo Rusijos kišimosi į balsavimą, specialusis prokuroras nagrinėja numanomus D. Trump rinkimų štabo ryšius su Maskva.

Austrijos karininkas 20 metų šnipinėjo Rusijai

Viena (ELTA) – Šnipinėjimu Rusijos naudai įtariamas Austrijos karinių pajėgų atsargos pulkininkas lan-kydavosi NATO seminaruose ir kursuose, kur rinkdavo informaciją ir ją perduodavo Rusijos specialiosioms tarnybos.

Karininkas tarnaudamas Austrijos kariuomenėje – kuri nėra NATO sudėtyje, nes šalis laikosi neutralumo – dalyvaudavo pagal partnerystės programas organizuojamuose NATO seminaruose, kuriuose rinkdavo informaciją ir ją perduodavo Rusijai.

Be to, jo tikslas buvo rinkti taip vadinamą „minkštąją informaciją“ apie įvairių įtakingų asmenų silpnybes, pavyzdžiui, jų polinkį alkoholiniams gėrimams ar maistui, ir apie visuomenės nuomonę įvairiuose kariniuose daliniuose.

Austrijos valdžia pranešė apie 70-mečio atsargos pulkininko atžvilgiu vykdomą tyrimą. Gynybos ministerija įitaria, kad jis 20 metų šnipinėjo

Rusijos karinei žvalgybai ir perdavinėjo informaciją apie Austrijos karo aviaciją, artilerijos sistemas, aukščiausio rango pareigūnus ir migracijos krizę. Jei įtarimai dėl valstybinių paslapčių atskleidimo pasitvirtins, jam grės laisvės atėmimas iki 10 metų.

Austrijos kancleris Sebastian Kurz pareiškė, kad Rusijos šnipinėjimas Europoje yra nepriimtinas. Užsienio reikalų ministrė Karina Kneissl, kurios vestuvėse dalyvavo Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, atšaukė savo gruodžio 2-3 d. turėjusį įvykti vizitą į Rusiją. Ji taip pat perspėjo, kad santykiai tarp abiejų valstybių gali pablogėti, jeigu įtarimai dėl šnipinėjimo pasitvirtintų.

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas sakė, kad jį „nemalonina nustebino“ tai, kad Austrija nesikreipė į Maskvą su prašymu išsiaiškinti kilusius įtarimus ir išreikšti protestą Austrijos ambasadoriui Rusijoje Johannes Aigner.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lapkričio 18 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Jaunimo centro Jėzuitų koplyčioje kunigas Jaunius Kelpšas aukos šv. Mišias už Centro ilgametį tarybos pirmininką a. a. Vaclova Momkų. Kviečiame visus, pažinojusius velionį, atvykti pasimelsti. Po šv. Mišių – vaisės kavinėje. Jaunimo centro adresas: 5620 S. Claremont Av. Chicago, IL 60636.

■ **Lapkričio 25 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** galerijoje „Siela“ (PLC, Lemonte) vyks knygos „Lietuvos istorija“ angliškojo leidimo sutiktuvės. Knygą aptars dr. Robertas Vitas. Leidinio vertimas buvo paruoštas prof. Vytauto Černiaus redakcinės grupės ir išleistas JAV Lietuvių Bendruomenės iniciatyva. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ **„Baltos Kalėdos“ – gruodžio 2 d., sekmadienį, nuo 1 val. p. p. iki 5 val. p. p.** Sadd-

leback Valley Elks Lodge #2444, 25092 Marguerite Pkwy, Mission Viejo, CA 92692.

■ **Gruodžio 2 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke) vyks Šv. Kristoforo kamerinio orkestro, vadovaujamo Donato Katkaus, koncertas. Visi kviečiami pasiklausyti svečių iš Vilniaus.

■ **Pasižymėkite kalendoriuose – Jaunimo centro tradicinis pokylis** vyks gruodžio 9 d. 2:30 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Av., Chicago, IL 60636). 1:30 val. p. p. Jėzuitų koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius jėzuitus bei centro rėmėjus. Informacija tel. 708-447-4501 (Milda Šatienė), 312-493-8754 (Viktorija Šileika).

San Diego lietuvių Kūčios bus švenčiamos **gruodžio 9 d., sekmadienį, nuo 2 val. p. p. iki 6 val. v. adresu: 1197 Whispering Water Dr., San Marcos, CA 92078**, vienoje iš San Marcos bendruomenių (vartų kodas 059). Informacija:

Aušra Vabalienė
(ausra@vabalas.com)
arba Eglė Kristina Kazlauskas
(sutavim2@gmail.com).

Adventas?... Ne, trys Adventai!

Gruodžio 8 d. 9 val. r.

visi (moterys ir vyrai) kviečiami į rekolekcijas

Ateitininkų namuose,

1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439

Vedėjas: Šv. Jono vienuolijos

brolis Kūdikėlio Jėzaus Pranciškus Nekrošius CSJ

Rekolekcijas rengia

Ateitininkų namai ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija

Registracija **tel.: 630-257-8087, 630-888-5013**

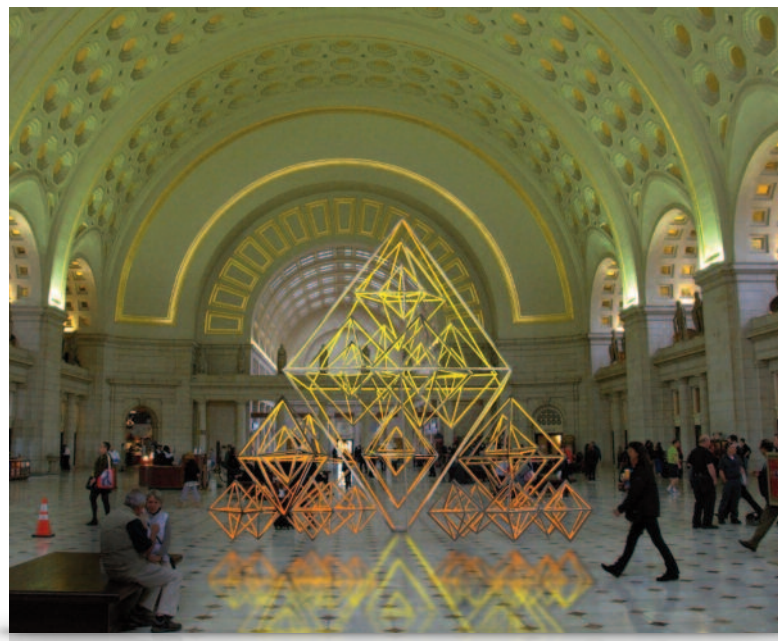
arba **ritakm2@hotmail.com**.

Auka – 20 dol.

Advento rekolekcijų vedėjas –

brolis Kūdikėlio Jėzaus Pranciškus Nekrošius CSJ

Gimė 1972 m. Lietuvoje, užaugo Kaune, nuo 1993 m. – jaunos Šv. Jono brolių vienuolijos narys (www.joanantai.org; www.csjohn.org), pirmasis jos kunigas lietuvis, pamokslininkas, rekolekcijų vadovas (nuo 2003 m.). Studijavo Kauno VDU Teologijos-filosofijos fakultete, Ecole Saint Jean institute Prancūzijoje, Seton Hall universitete New Jersey. 9 metus darbavosi Lietuvoje, 11 metų Prancūzijoje, o dabar jau šeštus metus JAV. Buvo Vilniaus kunigų seminarijos dėstytojas, Seton Hall universiteto sielovadininkas (Campus Minister), šiuo metu dėsto Saint John institute Denver, CO (www.saintjohninstitute.org) ir rūpinasi Regina Caeli Hermitage rekolekcijų centru (www.rchermitage.org). Knygos „Dievo galybė ir išmintis“ autorius (<https://foxshop.lt/dievo-galybe-ir-ismintis>).

Ray Bartkaus šiuolaikinio meno instaliacija „Gardens“ („Sodai“)

bus eksponuojama nuo **lapkričio 26 d.**, pirmadienio,
iki **lapkričio 28 d.**, trečiadienio,
Harold Washington Library Centre,
9-ame aukšte, Winter Garden,
400 S. State Str., Chicago, IL 60605.

CHICAGO
PUBLIC
LIBRARY

Consulate General of
the Republic of Lithuania
in Chicago

100 Restored
Lithuania

Illinois City of Chicago Club

Chicago

Lapkričio 30 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks Lietuvos tautodailininkės **Valerijos Nagienės** siuvinėtų paveikslų parodos atidarymas. Laukiame!

Gruodžio 1 d., šeštadienį, 10 val. r. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks Kalėdinių ornamentų iš šiaudelių gaminių pamoka, kuriai vadovaus menininkai **Don Astras ir jo žmona Kathy**. Pamokos kaina 25 dol., (muziejaus nariams – 17 dol.).

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon smile**

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO
amazon.com PASKYRĄ
SU
**DRAUGAS
FOUNDATION**
PELNO NESIEKIANČIA
ORGANIZACIJA.
Prisijunkite per
smile.amazon.com
ir paieškoje suveskite
**DRAUGAS
FOUNDATION.**
Šį veiksmą pakanka
atlikti tik vieną kartą!

amazon smile
You shop. Amazon gives.

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS
ŽYMELES
(bookmarks)
IŠ amazon.com Į
smile.amazon.com
KASKART
apsipirkdami Amazon
internetinėje
parduotuvėje įsitikinkite,
kad jungiantės per
smile.amazon.com,
o ne
www.amazon.com
Jums jungiantis ir
apsiperkant per
www.amazon.com, Jūsų
parama DRAUGO
NEPASIEKS.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON
internetinėje parduotuvėje
jungdamiesi per
smile.amazon.com,
ir kaip paramos gavėją nurodėte
**DRAUGAS
FOUNDATION,**
perkant kitus kartus, Jūsų
parama jau automatiškai
pasieks mus.

